

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Vaarverbinding Loosdrechtse Plassen – Hilversums Kanaal

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

9 oktober 2018 / projectnummer: 3241

1. Hoofdpunten van het milieueffectrapport (MER)

De provincie Noord-Holland en gemeente Wijdmeren willen de recreatieve vaarroutestructuur in de Oostelijke Vechtplassen verbeteren. Daarom willen ze een nieuwe vaarverbinding aanleggen tussen de Loosdrechtse Plassen en het Hilversums Kanaal via de Wijde Blik. Deze vaarverbinding moet geschikt zijn voor sloepenvaart waarbij elektrisch varen de voorkeur heeft.

Om de nieuwe vaarverbinding mogelijk te maken, moeten op één of meerdere plekken vaarverbindingen worden gemaakt tussen verschillende plassen. Het plangebied maakt deel uit van het beschermd natuurgebied Oostelijke Vechtplassen en heeft ook een belangrijke functie voor de drinkwatervoorziening. Voor het projectplan Waterwet en de bestemmingsplannen wordt één MER opgesteld waarin de milieueffecten in beeld worden gebracht. De betrokken partijen hebben de Commissie voor de m.e.r.¹ gevraagd om te adviseren welke informatie in het MER moet worden opgenomen.

Aandachtspunten voor het MER

Om het milieubelang volwaardig mee te wegen in de besluitvorming over de Omgevingsvisie vindt de Commissie voor het op te stellen MER de volgende aandachtspunten van belang:

- **Doel:**
  - Geef een eenduidige beschrijving van de doelstelling van het project, omdat deze bepalend is voor de reikwijdte van het onderzoek naar opties om het doel te bereiken (alternatieven). De beschikbare informatie suggereert dat het brede doel is om de recreatieve vaarroutestructuur in de Oostelijke Vechtplassen in zijn algemeenheid te verbeteren, maar focust ook op het mogelijk maken van een vaarverbinding tussen de Wijde Blik en de Loosdrechtse Plassen. Voor dit advies is de Commissie van het bredere doel uitgegaan.
- **Alternatieven:**
  - Onderbouw waarom een nieuwe korte vaarverbinding tussen de Loosdrechtse Plassen en het Hilversums Kanaal via de Wijde Blik noodzakelijk of belangrijk is om de recreatieve routestructuur te verbeteren. Onderzoek hiervoor ook een alternatief dat uitgaat van de bestaande vaarmogelijkheden met beperkte aanpassingen (aan bijvoorbeeld bruggen en sluizen), waarmee ook de beoogde 'rondjes met korte vaartijd' verkregen worden. Hierbij kan worden gedacht aan vaarroutes op het zuidwestelijke deel van de Loosdrechtse Plassen.
  - Beoordeel de verschillende alternatieven op gebruiksmogelijkheden, zoals het type en afmetingen van de pleziervaartuigen die over de verbinding moeten kunnen varen. Ga daarbij specifiek in op elektrisch aangedreven vaartuigen.
  - Laat zien welke alternatieve routes (inclusief vermindering van de barrièrewerking van bestaande kunstwerken als sluizen en bruggen) zijn overwogen voor de vaarverbinding, wat de milieugevolgen zijn en de (milieu)argumenten op basis waarvan bepaalde routes zijn afgevalen.

---

¹ De samenstelling en werkwijze van de werkgroep van de Commissie m.e.r. en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, via de link [3241](#) of door dit nummer op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

- **Referentiesituatie:**
  - Maak duidelijk over welke ontwikkelingen in het gebied, zoals natuur- en hydrologische herstelmaatregelen, al eerder besloten is.
  - Maak een heldere analyse van de knelpunten en actuele en beoogde kwaliteiten van het watersysteem en de natuur, en gebruik deze analyse bij de beoordeling van de effecten.
  - Breng de kernkwaliteiten van het landschap en de cultuurhistorie goed in beeld ten behoeve van de effectbeoordeling.
- **Beoordelingskader:**
  - Maak bij de beoordeling van de alternatieven onderscheid tussen het oplossend vermogen van de alternatieven (doelbereik) en de effecten van de alternatieven op de omgeving).

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het MER moet bevatten. De Commissie bouwt in haar advies voort op de notitie reikwijdte en detailniveau (NRD)². Dit wil zeggen dat ze in dit advies niet ingaat op de punten die naar haar mening in de NRD voldoende aan de orde komen.

Ook heeft de Commissie in haar advies gebruik gemaakt van de mondelinge toelichting van betrokken partijen³ tijdens een bezoek van de Commissie aan het gebied op 22 juni 2018. De Commissie is zeer te spreken over de extra informatie en inzichten die deze toelichting heeft opgeleverd.

Waarom m.e.r. en advies door de Commissie?

In december 2017 is tussen 21 partijen, waaronder de gemeente Wijdemeren en de provincie Noord-Holland, het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen gesloten. De ambities uit het Gebiedsakkoord zijn uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma Oostelijke Vechtplassen. Onderdeel daarvan is het onderzoeken van een korte vaarverbinding tussen de Loosdrechtse Plassen en de Wijde Blik (en het Hilversums Kanaal). Om verbindingen tussen plassen en het gebruik van de plassen voor de pleziervaart mogelijk te maken, moeten één of meer bestemmingsplannen worden aangepast. Deze plannen stellen mogelijk kaders voor de m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit 'kanalisering' en hebben mogelijk negatieve effecten op het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen. Daarom is het plan m.e.r.-plichtig. Ook is mogelijk een projectplan Waterwet en daarmee een project-m.e.r. nodig. Daarom wordt een gecombineerd plan-/project-MER opgesteld.

Bevoegd gezag voor het vaststellen van het projectplan Waterwet is het Algemeen Bestuur van Waterschap Amstel Gooi en Vecht. Voor het vaststellen van de bestemmingsplannen is de gemeenteraad van Wijdemeren het bevoegd gezag. Deze partijen hebben gezamenlijk de Commissie gevraagd om een advies te geven over de opzet van het op te stellen MER. De Commissie heeft de bij de gemeente binnengekomen zienswijzen over de NRD betrokken bij haar advies.

² Vaarverbinding Loosdrechtse Plassen – Hilversums Kanaal, Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) ten behoeve van de milieueffectrapportage, Provincie Noord-Holland, juni 2018.

³ Het betrof de Hiswa/watersportondernemers, de Vechtplassencommissie, de VBLP, Natuurmonumenten en Waternet.

Figuur 1: Alternatieve vaarverbindingen op hoofdlijnen (Bron: NRD)

2. Achtergrond en probleemstelling

2.1 Achtergrond en doel

Noodzaak nieuwe vaarverbinding

Het achterstallig onderhoud in het Vechtplassengebied is dermate omvangrijk dat het niet door één partij kan worden opgelost. Daarom hebben 21 partijen het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen gesloten. De ambities uit het akkoord zijn verder uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma Oostelijke Vechtplassen. Eén van de projecten uit het uitvoeringsprogramma is het onderzoeken van de optie om een vaarverbinding aan te leggen tussen de Loosdrechtse Plassen en het Hilversums Kanaal via de Wijde Blik. Uit het programma blijkt dat de resultaten van het MER zullen worden gebruikt voor een advies 'voor het bevoegd gezag over het al dan niet tot stand brengen van de vaarverbinding en de wijze waarop dit eventueel dient te gebeuren'.

Dit betekent dat het MER allereerst moet onderbouwen óf naast deze vaarverbinding ook andere opties tot het gewenste doel kunnen leiden.⁴ Hiervoor is het noodzakelijk om in het MER het huidige vaargedrag nader te analyseren (o.a. de tijdsduur van de huidige vaarrondjes voor verschillende vaartuigen, en de mate waarin de vaartijd door wachttijd wordt bepaald) en de behoeften en trends in de watersportsector concreet te onderbouwen.

Doel vaarverbinding zelf

De NRD noemt als doel van de vaarverbinding het verbeteren van de variatie aan routes in het gebied om aan te sluiten bij de veranderende marktvraag. Het is niet duidelijk of die variatie uitsluitend gaat om het verkorten van de vaartijd (door middel van kortere routes in tijd of afstand) of ook om het aanbieden van meer (landschappelijk, cultuurhistorisch of recreatief) attractieve routes. Een eenduidige beschrijving van de doelstelling is van belang omdat deze bepalend is voor de te onderzoeken alternatieven. Zo wordt in de NRD ingestoken op een vaarverbinding die geschikt is voor sloepenvaart, waardoor vaarverbindingen die hiervoor niet geschikt zijn, afvallen als optie. Ook is de beschrijving van de doelstelling van belang

⁴ Ook verschillende zienswijzen gaan in op deze vraag.

voor de beoordeling van de alternatieven op doelbereik, dus in welke mate de gestelde doelen kunnen worden behaald.

Geef in het MER daarnaast duidelijk aan in hoeverre dit project samenhangt met de overige onderdelen van het Gebiedsakkoord en het Uitvoeringsprogramma. Geef, waar sprake is van samenhang, aan op welke aspecten de uitkomst van dit project van invloed zal zijn op de besluitvorming over de totale gebiedsontwikkeling en vice versa. Maak eventuele dilemma's expliciet, zoals de verhouding tussen de ambities op het gebied van natuur en recreatie.⁵

2.2 Beleidskader

In bijlage 1 bij het Gebiedsakkoord⁶ staan de documenten die zijn betrokken bij het opstellen van het akkoord. Geef in het MER aan welke van deze documenten en andere wet- en regelgeving relevant zijn voor de aanleg van een vaarverbinding tussen de Loosdrechtse Plassen en het Hilversums Kanaal via de Wijde Blik. Geef ook aan of het voornemen kan voldoen aan de randvoorwaarden die hieruit voortkomen, waarmee duidelijk wordt of de te onderzoeken alternatieven voldoende realistisch zijn. Ga daarbij in ieder geval in op de relatie met het ontwerp-beheerplan Oostelijke Vechtplassen, dat de provincie nog dit jaar wil vaststellen. Besteed daarbij ook aandacht aan bestaand gebruik.⁷

Voor het bestaande gebied hanteert Natuurmonumenten een recreatieve zoneringswaarscheid waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen intensieve en extensieve recreatie. Maak in het MER duidelijk in hoeverre deze zoneringswaarscheid een gegeven is waarnaar de nieuwe vaarbinding zich moet voegen. Als de zoneringswaarscheid kan worden aangepast, geef dan voor ieder alternatief aan welke aanpassing zal moeten worden gemaakt. Ga specifiek in op de stiltegebieden en hoeverre het plan kan bijdragen aan het voldoen aan de stiltenormen.⁸

Te nemen besluit(en)

De m.e.r.-procedure wordt, afhankelijk van het gekozen alternatief, doorlopen voor één of meerdere bestemmingsplannen en mogelijk een projectplan Waterwet. Daarnaast zullen andere besluiten (waaronder vergunningen en ontheffingen) genomen worden voor de realisatie van het voornemen. Geef aan welke besluiten dit zijn, wie daarvoor het bevoegde gezag is en wat globaal de tijdsplanning is.

3. Korte vaarverbinding en alternatieven

3.1 Algemeen

Het MER moet niet alleen onderbouwen óf naast de vaarverbinding ook andere opties tot het gewenste doel kunnen leiden (zie paragraaf 2.1 van dit advies), maar ook wélke vaarroutes

---

⁵ Verschillende zienswijzen, waaronder die van Natuurmonumenten en VBLP vragen hier aandacht voor.

⁶ BIJLAGE 1 bij het Gebiedsakkoord, met als titel: *'Kennis genomen van': Duiding achterliggende documenten.*

⁷ Zie hiervoor ook zienswijze van Vereniging Natuurmonumenten.

⁸ Ook de zienswijze van Vereniging Natuurmonumenten vraagt hier aandacht voor.

mogelijk zijn. Beschrijf hoe de gestelde doelen de keuze en de afbakening van de alternatieven hebben bepaald.

3.2 Alternatieven

In aanloop naar de NRD zijn in een participatief proces mogelijke oplossingsrichtingen bekeken. Paragraaf 4.2 van de NRD beschrijft de alternatieven voor de vaarverbinding die in de beginfase zijn overwogen.⁹

Een aantal alternatieven is afgefallen vanwege de drinkwaterfunctie die een deel van het gebied heeft. Uit paragraaf 4.5 blijkt dat ook een aantal alternatieven afvalt vanwege de effecten op het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen. Tijdens een bezoek aan het gebied heeft de Commissie hier een toelichting op gevraagd. Het bevoegd gezag heeft aangegeven dat wordt overwogen om een ecologisch surplus¹⁰ te realiseren. Voor bepaalde alternatieven zou daarmee aantasting van de natuurlijke kenmerken het Natura 2000-gebied kunnen worden voorkomen, zodat deze alternatieven in beginsel meegewogen kunnen worden. De Commissie verwacht dat het geruime tijd (ongeveer 10–15 jaar) duurt voordat een ecologisch surplus gerealiseerd is, en beoordeeld kan worden of dit herstel duurzaam is. Pas daarna zou eventueel ontwikkelruimte kunnen ontstaan.

Nulplusalternatief

Voor de beantwoording van de vraag óf naast de vaarverbinding ook andere opties tot het gewenste doel kunnen leiden, adviseert de Commissie om ook een alternatief te onderzoeken dat uitgaat van de bestaande mogelijkheden met beperkte aanpassingen (zogenoemd nulplusalternatief). De Commissie denkt hierbij naast het wegnemen van knelpunten bij de huidige doorvaart (zoals het opknappen van bestaande sluizen) ook aan het onderzoeken van korte vaarroutes die in het zuidwestelijke deel van de Loosdrechtse Plassen mogelijk zijn¹¹, en de mogelijkheden om deze vaarroutes aantrekkelijker te maken.¹² Gebruik hiervoor ook de ruimtelijke diagnose uit paragraaf 3.5 van dit advies.

3.3 Gebruiksmogelijkheden

In de NRD is aangegeven dat de volgende gebruiksmogelijkheden als variabelen mee worden genomen in het MER: doorvaarthoogte, doorvaartbreedte, diepgang, aandrijving, vaarperiode en routemogelijkheden tussen kunstwerken (sluizen en bruggen). Tegelijkertijd is in het Gebiedsakkoord vastgelegd dat een alternatief wordt meegenomen dat uitgaat van grotere boten¹³ zonder de beperking van elektrisch varen. In de NRD is gesteld dat dit gewenst is om een goede vergelijking te maken. Leg in het MER uit waarom dit het geval is.

---

⁹ Bij een bezoek van de Commissie aan het gebied op 22 juni 2018 leek overigens een aantal doorgangen als onderdeel van een vaarverbinding niet realistisch omdat zeer beperkt ruimte beschikbaar is.

¹⁰ Dat wil zeggen dat voor alle instandhoudingsdoelstellingen wordt gestuurd op het creëren van een 'overwaarde' waarvoor ontwikkelruimte zou kunnen ontstaan. Een voorbeeld daarvan is het creëren van nieuw broedgebied (waterriet) voor de grote karekiet.

¹¹ Zie ook zienswijze van de VBLP.

¹² Een zienswijze van een omwonende vraagt hier ook aandacht voor.

¹³ Het gaat hier specifiek om het volgende type boten: DM categorie BRTN.

Uit de NRD blijkt dat wordt ingezet op zoveel mogelijk elektrisch varen op de nieuwe vaarverbinding zonder dat duidelijk is of en zo ja, hoe dit kan worden gestimuleerd, gereguleerd en gehandhaafd. De Loosdrechtse Plassen zijn immers geen afgesloten gebied, hetgeen betekent dat vaartuigen die elders hun vaste ligplaats hebben ook in dit gebied kunnen varen. Ga daarom in het MER uit van realistische haalbare uitgangspunten voor de effectbepaling.

Toets de geselecteerde alternatieven in het MER op de gebruiksmogelijkheden. Naast de genoemde gebruiksmogelijkheden adviseert de Commissie om de routes ook op attractiviteit te onderzoeken, rekening houdend met de beleving vanaf land.¹⁴ Als een alternatief tot grote bezwaren ten aanzien van gebruiksmogelijkheden leidt, onderzoek dan of een optimalisatievariant kan worden gemaakt waarbij de bezwaren worden weggenomen.

3.4 Referentie

De milieueffecten van het plan worden afgezet tegen de situatie dat het plan niet doorgaat, de zogenoemde referentiesituatie. Deze bestaat uit de huidige toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten gevolgen van autonome ontwikkelingen (ontwikkelingen in en om het gebied waarover al is besloten). In het gebied worden bijvoorbeeld al autonome natuurherstelmaatregelen genomen. Maak duidelijk in het MER waar maatregelen plaatsvinden en welk effect deze naar verwachting zullen sorteren. Zo ontstaat inzicht in de effecten die specifiek aan het plan kunnen worden toegerekend. Ook kan op deze manier worden voorkomen dat het plan het effect van deze maatregelen teniet doet.

Zorg voor een goede analyse van het ecohydrologisch systeem zodat duidelijk is hoe het water in en door het gebied stroomt, waar welke waterpeilen worden gehanteerd en welke kwaliteit het water heeft. Ook kan zo worden bepaald of wijziging van deze omstandigheden nodig is om de verschillende natuurdoelen te kunnen halen.

Besteed daarnaast speciaal aandacht aan de huidige situatie en trends in de ontwikkeling in kwaliteit van habitattypen en in aantal en verspreiding van soorten met een instandhoudingsdoelstelling voor het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen.

3.5 Landschappelijke kernkwaliteiten

Beschrijf in het MER de landschappelijke kernkwaliteiten en knelpunten in het studiegebied. De beschrijving dient inzicht te geven in zowel de (grotendeels onzichtbare) abiotische landschapsvormende processen als de (zichtbare) rijke cultuurhistorie van het gebied. De infiltratie en de kwelsituaties, de wegzijging van kwelwater in de diepgelegen polders Bethune en Horstermeer zijn voorbeelden van de abiotische landschapsvormende processen. De Nieuwe Hollandse Waterlinie – aangelegd in de 19e eeuw – beslaat ook dit gebied: het gehele plasengebied is inundatiegebied. Maak ook melding van de belangrijkste ruimtelijke knelpunten in het gebied. Kijk ook naar de beschermingsstatus van – delen van – het gebied. Ga in op de beeldwaarde, de bruikbaarheid en de houdbaarheid/beheerbaarheid van het gebied als

---

¹⁴ Zie ook de zienswijze van Vereniging Natuurmonumenten waarin wordt ingegaan op beleving.

geheel en per deelgebied. Beschouw de beleving van het gebied niet alleen door de ogen van de bewoners maar ook door die van de recreant. Stel een heldere, ruimtelijke diagnose op en formuleer op basis van deze diagnose gebiedsspecifieke beoordelingscriteria voor landschap en ruimtelijke kwaliteit.

4. Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Algemeen

Maak bij de beoordeling van de alternatieven onderscheid tussen doelrealisatie (oplossend vermogen van de alternatieven) en milieueffecten (effecten van de alternatieven op de omgeving). Geef de doelen zodanig weer dat het doelbereik van de alternatieven zo concreet en kwantitatief mogelijk kan worden getoetst. Kies daarbij indicatoren die inzichtelijk maken of het plan bijdraagt aan de gewenste kwaliteitsimpuls voor het gebied.¹⁵ Zorg voor een goede onderbouwing van de alternatieven op doelrealisatie.¹⁶

Vergelijk de milieueffecten van de alternatieven onderling, en met de referentiesituatie. Zorg dat het detailniveau van de milieueffectbepalingen voldoet voor de onderbouwing van keuzes tussen alternatieven en voor de conclusies, bijvoorbeeld ten aanzien van het kunnen voldoen aan wettelijke eisen. Geef aan welke aannames zijn gedaan bij de effectbepaling, welke onzekerheden in de effectbepaling een rol spelen, hoe groot deze onzekerheden bij benadering zijn, of/hoe mitigerende maatregelen zijn meegewogen en in welke mate terugvalopties ("achter de hand" maatregelen) beschikbaar zijn, mochten de effecten na realisatie groter zijn dan waar van tevoren van uitgegaan is.

In paragraaf 5.1 van de NRD wordt ingegaan op de milieueffecten die zullen worden onderzocht. Houd in algemene zin rekening met de volgende aandachtspunten:

- maak een duidelijk onderscheid tussen de effecten in de realisatiefase (aanleg/inrichting) en de eindsituatie (beheer, onderhoud en gebruik);
- motiveer voor de verschillende thema's de omvang van het gehanteerde studiegebied;
- besteed aandacht aan cumulatie van effecten;
- houd rekening met de bandbreedte in mogelijke effecten van klimaatverandering, op basis van de klimaatscenario's van het KNMI.

4.2 Bodem en water

Beschrijf in het MER de bodemopbouw, hoogteligging en (geo-)hydrologische gesteldheid van het studiegebied. Ga hierbij met name in op:

- de oppervlaktewaterpeilen van de verschillende plassen, de wijze waarop deze worden beïnvloed of gehandhaafd, de herkomst van het water in elk van de plassen en de wijze waarop elk van de plassen afvoert¹⁷;

---

¹⁵ Zie blz. 9 van de NRD.

¹⁶ Zie ook de zienswijze van de VBLP.

¹⁷ Neem ter verduidelijking een kaart met de wateraan- en afvoer in droge en natte periodes op in het MER.

- de grondwaterstromings situatie (herkomst, verdeling van kwel en infiltratie), en de verwachte ontwikkeling hiervan¹⁸;
- de beoogde hydrologische herstelmaatregelen (gebied of locatie, aard en omvang van de maatregelen) waaronder het in het Gebiedsakkoord genoemde ‘doorstroomprincipe’;
- de consequenties van de alternatieven voor de waterhuishouding (gemiddelde waterpeilen en fluctuaties hierin, aan- en afvoer voor elk van de plassen, kwelstromen en infiltratie);
- de huidige waterkwaliteit in elk van de plassen, en de invloed hierop van de alternatieven, als gevolg van de verbinding van wateren (en evt. verandering in de noodzaak tot waterinlaat) én de verwachte verandering in het recreatief gebruik die dit met zich meebrengt (verontreinigingen vanuit de recreatievaart, vertroebeling van het water);
- de eventuele (water)bodem- en grondwaterverontreinigingen en consequenties van de alternatieven voor de verspreiding van deze verontreinigingen;
- mogelijke mitigerende en compenserende maatregelen, bij negatieve effecten.

Ga bij de beoogde hydrologische herstelmaatregelen ook in op de relatie met ecologische herstelmaatregelen, voor zover voor de vaarverbinding relevant.

Drinkwaterfunctie

Een deel van het gebied heeft een drinkwaterfunctie. Maak duidelijk welke eisen hieruit volgen voor de beschikbaarheid van water van de vereiste kwaliteit. Ga na in hoeverre hieraan voldaan wordt, en hoe risico's vanuit het eventuele nieuwe gebruik van de plassen voor de drinkwaterkwaliteit worden beheerst.

4.3 Natuur

Schets eerst op hoofdlijnen het natuursysteem in het plangebied en geef aan wat dit systeem bijzonder en kwetsbaar maakt (dus wat de kritische succesfactoren zijn). Beschrijf de autonome ontwikkeling van de natuur in het gebied. Geef in het MER aan welke kenmerkende habitats en soorten aanwezig zijn in het studiegebied die door de aanleg en/of ingebruikname van de vaarverbinding beïnvloed kunnen worden. Ga daarna in op de ingreep-effectrelatie tussen de beoogde ingrepen en de in het studiegebied aanwezige natuurwaarden. Geef aan welke dieren en planten nadelige gevolgen kunnen ondervinden, wat de aard van de gevolgen is, wat deze gevolgen voor de populaties betekenen en welke mitigerende en/of compenserende maatregelen die eventuele aantasting kunnen beperken of voorkomen. Ga tevens in op de ecologische meerwaarde van de nieuwe maatregelen.

Geef in het MER ook aan waar sprake is van positieve effecten op de natuur.

---

¹⁸ Tijdens een bezoek van de Commissie aan het gebied op 22 juni 2018 werd genoemd dat de kwelstroom onder druk staat; licht dit nader toe.

4.3.1 Gebiedsbescherming

Natura 2000

Motiveer de omvang van het studiegebied, ook rekening houdend met de mogelijk verrijpende effecten van stikstofdepositie door werkzaamheden in de aanlegfase. Beschrijf voor het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen:

- de instandhoudingsdoelstellingen voor de verschillende soorten¹⁹ en habitattypen, en geef aan of die al dan niet gehaald worden²⁰ en of het gaat om verbeterdoelstellingen;
- de ligging, oppervlakte en kwaliteit van habitattypen en leefgebieden voor soorten en de ecologische vereisten die daarvoor bepalend zijn;
- de ecologische functies van het studiegebied voor de relevante soorten;
- de ecologische draagkracht van het studiegebied voor relevante soorten.

De beschrijving dient zo concreet mogelijk te zijn,²¹ maar kan beperkt blijven tot de habitattypen en/of soorten die door het voornemen beïnvloed worden. Deze informatie is zowel van belang voor de toetsing aan het doelbereik als voor de beoordeling van eventuele negatieve effecten.

Beschrijf de mogelijke gevolgen voor de habitattypen en soorten en houd daarbij rekening met de voorgenomen of al ingezette herstelmaatregelen. Houd bij de effectbeschrijving ook rekening met externe werking en cumulatie. Onderbouw de effecten waar mogelijk kwantitatief. Geef daarbij aan hoe daarbij wordt omgegaan met mitigerende maatregelen.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Beschrijf voor het NNN en natuurverbindingen de daarvoor geldende 'wezenlijke kenmerken en waarden'. Onderzoek welke gevolgen het initiatief voor deze actuele en potentiële kenmerken en waarden heeft. Doorloop in het geval van mogelijke negatieve effecten het 'nee, tenzij'-regime van artikel 19 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening.

4.3.2 Soortenbescherming

Beschrijf welke door de Wet natuurbescherming beschermde soorten te verwachten zijn in het plangebied, waar zij voorkomen en welk beschermingsregime voor de betreffende soort geldt. Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor deze beschermde soorten en bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats. Geef indien verbodsbepalingen overtreden kunnen worden aan welke invloed dit heeft op de staat van instandhouding van de betreffende soort. Ga tevens in op mitigerende en compenserende maatregelen en op de positieve effecten voor beschermde soorten die als gevolg van het initiatief kunnen worden verwacht.

---

¹⁹ Bij vogels gaat het om specifieke doelen voor broedvogels, niet-broedvogels en slaapplekken voor vogels buiten het broedseizoen.

²⁰ De Commissie adviseert dit, waar mogelijk en nuttig, te concretiseren/kwantificeren in termen van aantallen paren/individuen/oppervlakte, ook ingaande op trends in aantallen/verspreiding (soorten) resp. kwaliteit en omvang (habitattypen).

²¹ Ook Vereniging Natuurmonumenten vraagt daar in haar zienswijze aandacht voor.

4.4 Woon- en leefmilieu

Rondom de plassen staan veel woningen. Bovendien maken veel mensen gebruik van het gebied voor recreatie. Maak in het MER duidelijk welk effect de alternatieven hebben op de bestaande woon- en leefomgeving. Ga ook na in hoeverre de beoogde recreatieve ontwikkelingen gevolgen hebben voor de verkeers- en parkeerdruk op de bestaande wegen en voorzieningen. Gebruik hiervoor ook visualisaties, bijvoorbeeld om de gevolgen van een damwand/dijk in de Loenderveense Plas Oost voor het uitzicht van de bewoners op de Hoordijk in beeld te brengen. Geef globaal aan welke afmetingen deze damwand/dijk zal hebben.

4.5 Landschap en cultuurhistorie

De Commissie adviseert de (effect)beschrijving van de milieuaspecten landschap en cultuurhistorie (inclusief archeologie) te baseren op de ruimtelijke diagnose uit paragraaf 3.5 van dit advies. Op basis hiervan kunnen de alternatieven beschreven en gewaardeerd worden en kunnen de effecten worden bepaald. Wellicht is het mogelijk om op basis daarvan mitigerende maatregelen te bepalen, maar ook kansen te bepalen voor bijvoorbeeld de ruimtelijke kwaliteit, zoals het verbeteren van de mogelijkheden voor recreatief medegebruik of verbetering van de beleving van het landschap. Voor dit laatste valt te denken aan het zicht op het open water dat nu op tal van plekken niet (meer) mogelijk is.

5. Overige aspecten

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven' en 'leemten in milieu-informatie' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

5.1 Vorm en presentatie

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. Presenteer de vergelijking bij voorkeur met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Zorg ervoor dat:

- het MER zo beknopt mogelijk is, onder andere door achtergrondgegevens niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst zijn opgenomen;
- recent, goed leesbaar kaartmateriaal is gebruikt, waarin alle in het MER gebruikte locatienamen goed terug te vinden zijn, en een duidelijke legenda is opgenomen.

5.2 Samenvatting van het MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de voorgenomen activiteit en de alternatieven daarvoor;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven, de onzekerheden en leemten in kennis die daarbij aan de orde zijn;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het voorkeursalternatief.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Advies van de Commissie over de op te stellen MER

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep geeft aan welke onderwerpen naar zijn mening moeten worden behandeld in het MER en met welke diepgang. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Casper van der Giessen
ing. Jan van der Grift
ir. David Heikens
mr.drs. Gijs Hoevenaars (secretaris)
ing. Rob Vogel
ir. Harry Webers (voorzitter)

Besluiten waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Bestemmingsplan en projectplan Waterwet.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit 'aanleg, wijziging of uitbreiding van werken inzake kanalisering of ter beperking van overstromingen', met inbegrip van primaire waterkeringen en rivierdijken (D3.2). Een MER is ook nodig omdat effecten op Natura 2000-gebieden kunnen optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Daarom wordt een gecombineerd plan-/project-MER opgesteld.

Bevoegd gezag voor het besluit

Gemeenteraad van Wijdemeren en Algemeen Bestuur van Waterschap Amstel Gooi en Vecht.

Initiatiefnemer

Provincie Noord-Holland.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie heeft alle zienswijzen en adviezen gelezen die het bevoegd gezag tot en met 31 juli 2018 heeft toegestuurd. Ze heeft ze in haar advies verwerkt, voor zover relevant voor het MER.

Gesprekken met belanghebbenden tijdens adviestraject

De Commissie heeft op 22 juni 2018 op verzoek van het bevoegd gezag gesproken met vertegenwoordigers van Hiswa/watersportondernemers, de Vechtplassencommissie, de VBLP, Natuurmonumenten en Waternet.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiener.nl projectnummer [3241](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

